

ایست که نهایت فوریت را دارد در ارجاع است
بساختن پاره راهها که ارتباط کاملی با ارزاق
طهران دارد آن لایحه را امروز تقدیم می
کنم دیگر نمی دانم آیا ممکن است در ضمن
انتخاب رسیدگی شود یا نه در این حال
باقی فوریت تقاضا می کنم جزء دستور
جلسه آتی شود.

نایب رئیس - آقای کازرونی
(اجازه)

کازرونی - بنده تقاضا میکنم که
تنفس داده شود تا در خصوص انتخاب
منشی ها و مباشرین تبادل نظر بشود که بی-
زحمت در یک جلسه انتخاب شوند چون در
این باب هیچ فکری نشده است و بیکر
بسته است بنظر آقایان

نایب رئیس - آقای میرزائی
(اجازه)

میرزائی - در باب تعیین بقیه هیئت
رئیسه قبلاً تبادل نظر شده است حتی در
جرائد هم نوشته اند بعقیده بنده تاخیر در
این باب خیلی بد است و هر چه زودتر باید
انتخاب شوند

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب
(اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده بکلی با تنفس
مخالفم زیرا با توجه عمومی مملکت به
مجلس لااقل باید هیئت رئیسه را زودتر
انتخاب کنیم.

با این تلگرافی که از مردم میرسد و
حقیقتاً مردم منتظرند که مجلس چه جواب
دهد تبادل افکار هم شده است اگر در
دفعه اول اکثریت نشد در دفعه دوم تکلیف
خواهد شد. می تنفس می تبادل افکار
من مخالفم.

نایب رئیس - آقای داور
(اجازه)

داور - بنده با تنفس موافقم از این
نقطه نظر که این مسئله زودتر تمام شود
آقایان می دانند در چند روز پیش از این
شاید يك تبادل نظری شده است ولی حالا
باز يك تبادل نظر دیگری لازم است که زود
اکثریت حاصل شود اگر آقایان اجازه
فرمایند چند دقیقه تنفس شود که تبادل نظر
شود و زودتر تر بر گردیم که وقت تلف نشود
نایب رئیس - رأی می گیریم آقایانی که
پیشنهاد آقای کازرونی را تصویب میکنند
قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - چند دقیقه تنفس میشود
(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل
و پس از سه ربع ساعت در تحت ریاست
آقای تدین نایب رئیس تشکیل گردید)
نایب رئیس - شروع می شود با انتخاب
چهار نفر منشی با انتخاب جمعی آقایان نظار
تشریف بیاورند

(اخذ آراء بعمل آمد)

نایب رئیس - اخذ آراء تمام شد

شروع میشود با استخراج آراء
(استخراج آراء بعمل آمد نتیجه
بترتیب ذیل حاصل شد)

مهره تفتیشیه (۹۲) عدد
اوراق رأی ۹۲ ورقه

آقای میرزاشهاب (۶۵) رأی آقای
افخمی ۶۳ رأی آقای کی استوان ۵۶ رأی
آقای خطیبی ۴ رأی آقای ضیاء ۳ رأی
آقای یمن الملک ۱۶ رأی آقای شوشتری
۱۴ رأی سردار معطم ۳ رأی نظامی
۳ رأی کمالوند ۳ رأی دیوان بیگی ۲
رأی آقای امیر علم ۱ رأی آقای دکتر
مصدق ۱ رأی آقای پیرنیا ۱ رأی
آقای دادگر ۱ رأی آقای داور
۱ رأی آقای علائی ۱ رأی آقای حاج-
میرزا اسدالله خان ۱ رأی آقای میرزائی ۱
رأی خودم ۱ رأی
سفید ۱ ورقه

نایب رئیس - عده حضار ۹۲ آقایانی
که بعرض میرسد با اکثریت انتخاب شده اند
ولی يك اختلاف مختصری در عده آرائشان
پیدا شده است بر حسب صورتهای مختلفه
که اینجا رسیده است آقای آقا میرزاشهاب
۶۵ رأی
جمعی از نمایندگان - شصت و شش رأی
است

نایب رئیس - آقای افخمی شصت و سه
رأی آقای کی استوان کی استوان پنجاه
و شش رأی
آقای خطیبی پنجاه و چهار رأی تمام
این آقایان با اکثریت انتخاب شده اند
شروع می شود با انتخاب سه نفر مباشر
با انتخاب جمعی آقایان منشی ها که انتخاب
شدند تشریف بیاورند

(اخذ آراء بعمل آمد)

نایب رئیس - اخذ آراء تمام شد شروع
می شود با استخراج آراء
(استخراج آراء بعمل آمد نتیجه این
طور حاصل شد)
مهره تفتیشیه ۹۲ عدد
اوراق رأی ۹۲ ورقه

آقای ارباب کیخسرو ۳ رأی آقای
اسدی ۹ رأی آقای افشار ۷ رأی
آقای حائری زاده ۳ رأی آقای نظامی
۳ رأی آقای دستغیب ۴ رأی
آقای دولت آبادی ۲ رأی آقای
کازرونی ۱ رأی آقای سردار معتمد ۱ رأی
آقای زعیم ۱ رأی آقای شوشتری ۱
رأی سفید يك ورقه

نایب رئیس - عده حضار نود و دو آقای
ارباب کیخسرو با اکثریت هفتاد و سه رأی
آقای اسدی با چهل و نه رأی و آقای
افشار با چهل و هفت رأی سمت مباشرت
انتخاب شدند آقایان موافقند جلسه را ختم
کنیم؟

جمعی از نمایندگان - صحیح است

نایب رئیس - جلسه آتی هر روز پنجشنبه
چهار ساعت قبل از ظهر دستور خبر کمیسیون
بودجه را جمع باعطای فرضه های فلاحی
یک نفر از نمایندگان - کمیسیون های

فرعی هم باید معین شوند
نایب رئیس - معین می کنیم
(مجلس سه ربع ساعت بعد از
ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی
سید محمد تدین
منشی
میرزائی
منشی
دیوان بیگی

جلسه ۲۰۷

صورت مشروح

مجلس پنجشنبه سی ام مهر

۱۳۰۴ مطابق ۴

ربیع الثانی ۱۳۴۴

مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر
بریاست آقای تدین نایب رئیس تشکیل
گردید

صورت مجلس سه شنبه بیست و هشتم
مهر ماه را آقای آقا میرزا شهاب قرائت
نمودند

نایب رئیس - آقای رضوی
(اجازه)

رضوی - قبل از دستور عرض
دارم.

نایب رئیس - آقای دامغانی
(اجازه)

دامغانی در دستور عرض دارم
نایب رئیس - آقای حائری زاده
(اجازه)

حائری زاده - قبل از دستور
عرض دارم

نایب رئیس - نسبت بصورت مجلس
آقایان اعتراضی ندارند
(گفته شد خیر)

نایب رئیس - آقای رضوی
(اجازه)

رضوی - بنده تقریباً چهار روز قبل
در پشت همین تریبون شرح فلاکت و بدبختی

اهالی همدان را بعرض رسانیدم تا آنکه مجبور
شدم خودم يك مسافرتی بانجا بکنم بلکه
کارهای آنجا را اصلاح کنم متأسفانه
اصلاح نشد یعنی يك قراردادی با دولت
گذاشتیم در تحت چند ماده و من رفتم آنجا ولی
همراهی نکردند با اینکه آن قرارداد را
بموقع اجراء بگذارند و اهالی همدان
دچار مضیقه و سختی شدند باین معنی که
اولاً اصنافش بکلی از بین رفته که هر کدام
اقلاً پنجاه شصت نفرند و هر يك بایک خانواده
بزرگی بکلی دست از کار برداشته اند و
مطالباتی که داشته اند از بین رفته و جزء
سائلین بکف شده اند که از جمله یکی
صنف سرایدار است.

طبقه دیگر صنف علاف است که
آنها هم بکلی از بین رفته اند و سابقاً در سم
بوده که اینها بکخورار آرد تهیه میکردند
و اینها را بدھاتی و رعیتها می فروختند.

طبقه سوم طبقه دست فروش است که
می آمدند بکخورار و پنجاه من از این طرف
و آن طرف گندم تهیه می کردند نان می
می کردند می آوردند بشهر می فروختند
این سه طبقه بکلی از بین رفته اند.

تکلیف بنده بود که این را بعرض
آقایان برسانم که يك فکری برای این
بدبختی ها بکنند و بعد هم يك ترتیبی برای
طرز رفتار اداره ارزاق بدهند.

بنده دشمنی با اداره ارزاق ندارم
ولیکن این طریق که اداره ارزاق اتغاذ
کرده بکلی مردم را دچار فحطی میکند
مثلاً آمده است خرواری شانزده
تومان بسنگ همدان خریداری می کنند
ولی علاوه بر این ترتیبی که قرار گذاشته
اند بیک خرج تراشی هائی هم می کنند که
خرواری شش تومان بصاحبانش بیشتر داده
نمی شود.

مثلاً فرسخی دو ریال گریه است می
گویند پنجقران باید حتماً شتردار اداره
بیاورد هر چه میگوبند خودمان می آوریم
می گویند خیر و هر جا هم پنجاه من يك
خروار گندم سراغ دارند می گیرند و در
همدان يك تخم نیفتاده و بعد هم خرواری
دو تومان از جو علانیه می برند می گویند
خرواری چهار تومان از برای چه می -
گیرند می گویند اینطور تصمیم گرفته ایم
بعد در دارالحکومه میبرند چقدر
جمع شده می گویند سه هزار خروار
خرج همدان چقدر است میگویند سی هزار
خروار آنوقت می گوئیم این بیست و هفت
هزار خروار را از کجا می آورید؟ می -
گویند نمی دانیم این است که مردم آنجا
خیلی در تنگدستی هستند و من تکلیفم این
بود که تا بتوانم خودم اقدام کنم و با آقایان
تدکر بدهم که يك فکری هم برای آنها
بکنند آخر آنها هم موکلین شما هستند
يك فکری برای آنها بکنید که در این
زمستان از سرما نمیرند و سرمای همدانم
طوری است که يك ماه دیگر عبود و مرور
سخت می شود حالا اگر ممکنست يك فکری
برای آنها بکنید اگر هم ممکن نیست خودتان
می دانید.

وزیر فرائد عامه - اگر چه بنده در
این باب اطلاع خاصی ندارم ولی آنقدر
که بر حسب تصادف اطلاع پیدا کرده ام
باید به عرض آقایان برسانم آقای
رضوی وقتی در همدان بوده اند يك تلگرافی
فرمودند و در نتیجه همان تقاضاهای اهالی
اولاً حمل جنس از همدان قدغن شده است
جنس اسفند آباد را حمل بهمدان کنند که
اهالی همدان دچار عسرت نشوند.

لایب رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)
 حائری زاده - با وضعیت مالی مملکت امروز، دولت نمی تواند يك كمك های اصولی بمعارف بکند که بر بودجه معارف بیفزاید از اینجهت در يك نقاطی که اشخاص معارف دوست می خواهند کمک کنند باید حقیقتاً تشویق شوند که اسباب دماغ سوختگی شان فراهم نشود
 من جمله در مالیریک زن متواله هست که يك مدرسه ایتمای تاسیس کرده است و املاک آن زن رزق گرفته اند ممیزی کرده اند و دوسه هزار تومان بر جمع مالیاتی او افزوده شده پیش از اینکه قانون ممیزی بگذرد آنجرا ممیزی کرده اند و این مبلغ مالیات او اضافه شده خودش يك عریضه بمجلس عرض کرده بنده هم يك طرحی تهیه کرده ام که ماهی چهل تومان از محل اضافه مالیاتی که بر املاک او وضع شده کمک بدهند بمدرسه که خود این زن برای ایتم تاسیس کرده که يك معلم خیاطی داشته باشد که اطفال ایتمای را که آنجا هستند پرستاری کنند این طرح را بنده تقدیم می کنم و عریضه را هم که خود این ضعیفه نوشته ضمیمه میکنم امیدوارم که طرف توجه شود و زودتر بجزریان بیفتد
 نایب رئیس - چند نفر از آقایان اجازه خواسته اند - آقای دادگر (اجازه)
 دادگر - در دستور عرض دارم.
 نایب رئیس آقای محمد هاشم میرزا (اجازه)
 محمد هاشم میرزا قبل از دستور عرض دارم.
 نایب رئیس - بفرمائید.
 محمد هاشم میرزا - یکی از مالیات های خیلی ساده که آن وقتیکه وضع می شد تصویب می شد چندان زحمت و ضرری برای مردم نخواهد داشت مالیات روده بود که در هیجده سال قبل وضع شد و روده کوسفندها متعلق بدولت می شد.
 بعد از چندی هیئت وزراء و مالیه گفتند اسباب زحمت است تبدیلیش کردند باینکه يك قران قیمت دریافت کنند البته چون دردهات خیلی مشکل بود و بوجبه نظامنامه که نوشتند و همچنین تصویب نامه ها دهات را بگلی موقوف کردند که از شهرهای عمده بگیرند اول یکقران گرفتند بعد از یکسال صد دینار اضافه کردند بعدسی شاهی کردند بعد دوقران کردند بالاخره پارسال دو قران ونیم کردند بالاخره هرچه مردم داد میزنند میگویند اگر دولت باید مطابق قانون بگیرد باید عین روده را بگیرد میگویند چرا اینطور می کنید میگویند برای ما صرفه نداد که روده بگیریم بعد از آنکه دوقران ونیم میگردد اصلاح روده را نمی خردند اصلاح دردهات و ایلات بواسطه بی

آذوقه گی و بی علوفگی کوسفند یکی دوقران قیمت ندارد همرا به بیابان ول کرده اند بزها و مخصوصاً بزغال را آقایان میدانند که دوقران ونیم قیمتش نیست حالا نمی دانم در شهر ها زیاد تر قیمتش هست ولی دردهات که اینطور است اینها را مالیه می آید اجازه میدهد بمردم و آن ها میروند در تمام نقاط اسباب زحمت مردم را فراهم آورده و لاینقطع شکایت می کنند و تا کثرن جوابی که اسباب آسایش مردم باشد داده نشده است می گویم اگر قانون باید اجرا شود باید روده بگیرد اگر قانون نباید اجرا شود از يك بی چاره بدبختی که يك بره دارد که دوقران هم قیمتش نیست در يك همچو سال سختی نباید دو قران و ونیم بگیرند که متصل مامور در نقاط خراسان برود و هرچه مردم شکایت می کنند مالیه جواب نمی دهد از بنده تقاضا کرده اند که حالا که مالیه جواب نمی دهد در مجلس بگویند هم بواسطه تلگرافات اخیره بعرض آقایان میرسانم که يك همچو تعدادی برخلاف قانون مردم می شود و هیچ جواب از طرف دولت داده نمیشود
 بعضی از نمایندگان - همه جا همین طور است
 محمد هاشم میرزا - بنده طرف خراسان را که اطلاع دارم عرض کردم
 نایب رئیس - آقای نظامی (اجازه)
 نظامی عرضی ندارم
 بیات - دستور
 نایب رئیس - آقای کازرونی (اجازه)
 کازرونی - بنده مدتیست میخواستم راجع بوضع رفتار مالیه بمردم عرض بکنم ولی ملاحظه میکنم چون اولاً میدیدم نتیجه مطلوبه بپوش متفرع نیست و ثانیاً میگفتم شاید حتی الامکان انسان از مجرای معمولی اقداماتی بکند شاید بهتر باشد بعلاوه انتظار میکشیدم شاید مطالعات اولیه آقایان خاتمه پیدا کند و کارها را بطور عادی بکنند لکن بدبختانه و متأسفانه می بینم روز بروز شدت عمل و تضییقات بیشتر می شود و چون مجلس هم نزدیک است عمرش باآخر برسد
 بنده امروز مقتضی دانستم چند کلمه عرض کنم دیگر وارد نمیشوم که مامورین مالیه بمردم چه معاملاتی می کنند هیچ اظهاری لازم نیست
 روضه خوانها بالای منبر می گویند کجایش را بگویم چه چیزش را بگویم؟ چه جایش را بگویم؟ هیچ نمیشود گفت همینقدر میخواستم بنده استدعا کنم از آقایان که برای اینکه وظیفه را که دارند انجام بدهند يك تکلیفی معین کنند فیما بین مردم و مالیه و يك قانونی تشخیص بدهند که این مالیه از روی آن قانون و آن ترتیب با

مردم معامله کند که اگر اختلافی فیما بین بنده و مالیه پیدا شد بآن مرجع مراجعه میکنند هر طور آن مرجع حکم کرد همانطور بشود یا گفته شود از روی آن قانون مالیه باما رفتار میکنند اما مالیه ما را مشروطه میدانند و قوانین ما را می پذیرند؟ ما می بینیم مرجع تظلمات عمومی را با ما گفته اند عدلیه است قبول میکنند خیلی خوب قبول نکردید يك کمیسیون حکمیت معین کنید يك چیزیکه بد مالیه مراجعه میشود مالیه بعد از چندی مراجعه میکنند بآن آخرین فراس و آن فراس هم بمن يك جوابی میدهد من هم که دیگر ملجاء و مرجعی ندارم فقط عرض بنده این است هیچ هم نمیخواهم وارد جزئیات مسئله سوم که چه شده و چه میشود و چه میکنند صریحاً بشما عرض میکنم که اگر مملکت را بحال حاضر بگذارید بنده عاقبتش را و خیم میدانم گرسنگی بداست فقر بداست ما بطرف فقر میرویم در نتیجه این عملیات دیگر اختیار با آقایان است
 نایب رئیس - راجع بدستور آقای دامغانی پیشنهادی کرده اند قرائت میشود (بشرح ذیل قرائت شد)
 بنده پیشنهاد میکنم لایحه راجع براه ها در درجه اول دستور امروز باشد
 دامغانی - لایحه راجع براهها در درجه اول دستور امروز باشد
 دامغانی - لایحه راجع باصلاح يك قسمت از طرق را آقای وزیر فواید عامه پیشنهاد کرده اند و تقاضای فوریت هم کرده اند البته اصلاح طرق و شوارع دارای اهمیت فوق العاده است مخصوصاً خطوطیکه با طهران متصل است بخصوص این اوقات که وسیله ارتزاق طهران و این نقاطی که پیشنهاد شده نقاطی است که باید ارتزاق طهران از آن محل آورده شود و ارتزاق نامین شود و الا باز ممکن است يك مشکلاتی پیش بیاید برای ارتزاق طهران و شاید خدای نخواستار قضایای گذشته تجدید شود باینجهت بنده هم فوریت آنرا پیشنهاد میکنم که در همین مجلس مطرح شود
 نایب رئیس - آقای شیروانی (اجازه)
 شیروانی - بنده در اساس این لایحه کاملاً موافق هستم شاید خود آقای وزیر هم میدانند که يك حس نظری مخصوصاً بداره طرق و شوارع امروز دارم و خوب هم کاری کند و این موضوعاتی که آقای دامغانی فرمودند خیلی صحیح است ولی بواسطه این تعطیلات بی دربی شاید اغلب آقایان نمایندگان فرصت نکرده اند باین لایحه مراجعه کنند بعلاوه يك لایحه ایست که دو جنبه دارد بعقیده بنده بدو کمیسیون باید برود کمیسیون فواید عامه و کمیسیون بودجه از نقطه نظر تنظیم بودجه تقریباً سیصد هزار تومان پول است و باید مصرف يك کاری بشود

اولاً باید نمایندگان يك مطالعه در او بکنند بنده باینك شور بودنش و فوریتش کاملاً موافقم ولی باید برود بکمیسیون که در آن جا يك مطالعه و مراجعه بشود و وقت نظری بکنند و کمیسیون بودجه اولاً يك نظری بکنند و بهیچدر بودجه مملکتی تا محل داریم برای این کار با ما داریم تمام اینها باید رعایت شود آنوقت باید بمجلس بنابر این بنده با فوریت يك لایحه سیصد هزار تومانی باین ترتیب مغالغم وزیر فواید عامه - اولاً آقای شیروانی فرمودند که با فوریت این لایحه موافقت می فرمایند از نقطه نظر يك شور این يك مرحمتی بود که بالاخره تحصیل حاصل بود زیرا هر لایحه خرجی بالاخره يك شور بیشتر ندارد و این لایحه هم که بنده تقدیم کرده ام تقاضای یکخرجی است و يك شور بیشتر ندارد بعلاوه این لایحه نهایت درجه اهمیت را دارد و بر طبق رأیرتی که وزارت مالیه و رئیس کل مالیه و اداره ارتزاق تهیه کرده و بهیئت وزراء تقدیم کرده اند یکی از شرائط تا بمن ارتزاق تهران را موکول کرده اند بساخته شدن يك سلسله راهها و این هم کاملاً صحیح است چون يك وسائط نقلیه چرخ داری باید در این راهها بسرعت حرکت کند و اگر راهها ساخته نشود آن وسائط چرخ دار قادر بحرکت نخواهد بود فصل هم گذشته است و عنقریب بارندگی شروع خواهد شد.
 این لایحه ای را که امروز تقاضا شده جزو دستور شود بنده در دوازدهم همراه حاضر کردم نظر بر تعطیل هائی که پیش آمد برای اینکه قبلاً آقایان نمایندگان محترم وسینه مطالعه را داشته باشند بنده خودم اقدام کردم و در مطبوعه مجلس طبع شد و در همان موقع ما بین آقایان نمایندگان تقسیم شده و با نتیجه توزیع این لایحه قبل از تقدیم رسمی آن بمجلس شورای ملی بوده است.
 پس بنا بر این از دوازدهم یا شانزدهم همراه که این لایحه طبع و منتشر شده آقایان نمایندگان محترم وسیله دقت کامل را در این لایحه داشته اند اهمیت این لایحه هم محتاج بعرض من نیست کلیتاً راه سازی برای این مملکت مفید است بطوری که اول وظیفه افراد این مملکت (بعقیده من) این است که راه بسازند و راه بسازند و هر کاری را ترک نکنند و راه بسازند زیرا در مملکتی که راه نیست زندگانی اقتصادی نیست قطع نظر از این مسأله این راهها تأثیر مستقیم در امر ارتزاق دارد و از نقطه نظر تعدیل بودجه هم که آقای شیروانی فرمودند این لایحه با توافق نظر وزارت مالیه تهیه شده و چنانچه ملاحظه میفرمائید با امضای وزیر مالیه و توافق نظر

ترتیبی که مقتضی باشد تقسیم میکنیم البته به این ترتیب رفع اشکال هم می شود و جای هیچگونه نگرانی هم باقی نمی ماند

نایب رئیس - رأی بگیریم به این پیشنهاد یا مسترد میدارید

طهرانی - پیشنهاد آقای وزیر را ما قبول کردیم

(ماده اول مجدداً بشرح فوق قرائت شد)

نایب رئیس - آقای آقا-یدیعقوب (اجازه)

آقا-یدیعقوب - بنده متأسفانه باین ماده مخالفم و اصل ماده اول را موافقت میکنم چرا؟

دلیل دارم برای اینکه بنده خودم یک نفر هستم در طهران می خواهم آرد حمل کنم از عراق به اینجا نه تنها بنده خودم بلکه خیلی ها منتها بنده خودم را سیر بلا قرار میدهم و همه اش را بخودم میگویم و واحد واحد ما را در صد داین هستیم که آرد بر کز حمل شود و این راهها که ساخته شود تفاوت در کرایه حاصل می شود و مخصوصاً وقتی که همچو ماده از مجلس بگذرد که این راهها بطهران درست شود کرایه ارزان تر میشود و خود این يك مدخلیت تامی در ارزاق طهران دارد و البته يك اثراتی هم در فراوانی نان دارد ما قدم های عملی باید برداریم و اینک داد میزنند چرا فقط طهران بنده عرض میکنم طهران وقتیکه امنیت داشته باشد تمام ایران امنیت دارد

وقتی که طهران قوت و قدرت داشته باشد بلاد ایران هم قدرت و قوت دارند در سال مجاعه همه در نظر داریم و زمین دوازده هزار خروار جنس داشت ممالک هشتاد هزار نفر از کسختی مردند و واسطه نبودن اداره ارزاق بنده جدا مخالفم باین ماده که تا بنای پیشنهاد شده است و با اصل ماده اول موافقم و بعقبه بنده آن ماده اول عملی است و راه تسهیل ارزاق هم همین است این است که بنده با اصل ماده اول موافقم که اصلاً تأثیر کند

وزیر فوائد عامه - آقای آقا سید یعقوب در آن ماده نانی که بنده پیشنهاد کردم گویند يك قسمت آن توجه نموده اند بنده نوشتم ضمناً تأثیر در تمام این امر ارزاق و از نقطه نظر امر ارزاق نظر آقا هم تأمین میشود

نایب رئیس - رأی میگیریم به این ماده پیشنهاد آقای وزیر فوائد عامه آقا یانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

نایب رئیس - تصویب شد ماده دوم لایحه قرائت می شود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده (۲) وزارت مالیه مجاز است مبلغ ۳۵۱ هزار تومان مذکور در ماده قبل را بطور مساعدت از بانك یا مجد دیگر گرفته و بوزارت فوائد عامه بپردازد و از مایهاتی که اضافه بر میزان عایدات پیش بینی شده امسال ممکن است حاصل شود تأتیه نماید در صورتی که اضافه عایداتی در هذاهالته نباشد مبلغ مزبور را در بودجه معراج سال ۱۳۰۵ منظور نماید

نایب رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بنده اصولاً بازسازی موافقم ولی با اصول کلاه کلاه مخالفم من معتقد نیستم که خراسانی پول بدهد و ما در طهران نان ارزان بخوریم ما باید خرج ارزان کردن نان را خودمان بدهیم نباید برای بلديه طهران از آذربایجان پول بخواهیم سیصد هزار و کسری وزارت فوائد عامه پیشنهاد میکند برای اینکه ارزاق طهران را از اطراف تهیه کند و بیاورد بطهران

حالا من نمی خواهم روضه ارزاق را بخوانم که مأمورین چه میکنند بالاخره برای ارزان شدن نان طهران سیصد و پنجاه و يك هزار تومان پول لازم است این را کی باید بدهد؟ اداره ارزاق طهران و بلديه تهران باید بدهد و بنده مخالفم باینکه کلاه آذربایجانی را سر طهرانی بگذاریم و يك ماده هم پیشنهاد کردم که وزارت مالیه فعلاً این پول را بدهد ولی محل برداشت از بلديه طهران و ارزاق طهران باشد حساب دارد اضافه کنند بهر جهت این خرج را باید بلديه و ارزاق بدهد

بنده با این ماده مخالفم و خیلی هم اظهار امتنان میکنم از کمیسیون اقتصادیات که همین نظریه بنده را داشتند و خبری را که بمجلس دادند برای راه سازی این جمله را در نظر گرفتند که باید مخارج راه سازی را همان نقاطی که از ساختمان آنرا منتفع می شوند آرد می شوند آنها باید بدهند بنده مخالف نیستم که این راه چون از آنزلی تا طهران ارباب آبادی می شود يك عوارض هم تحویل بشود با آبادی های دینار این خط برای تأمین این ۳۵۱ هزار تومان ولی گرمانی که یکشاهی از این راه منتفع نمی شود نباید یکشاهی بدهد والا این عوائد مدکنتی پرداخته شود اعم از اینکه از بودجه سنه حاضر یا از بودجه سنه آتیه باشد این را بنده مخالفم و يك پیشنهادی هم تقدیم کرده ام

نایب رئیس - آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - بنده می بینم گاهی بعضی مذاکراتی در مجلس شورای ملی میشود که بیک جهاتی شاید مناسب نباشد ما قائلیم با اصول مرکزیت والی مرکزیت را معتقد نیستم بنده موافق

بودم باین پیشنهادی که اخیراً راجع بماده اول شد و نمایندگان آذربایجان پیشنهاد کردند ما هم موافقت کردیم و کار خوبی هم بود

ولی اینک گاهی بگوئیم نمایندگان آذربایجان این کار خوبی نیست اگر ما قائل بيك تجزیه هائی در بین خودمان باشیم بنظر من خوب نیست مملکت مملکت واحدی است و ملت در حکم يك عائله است عوائد همه با مال همه است و عوائد آنها متعلق بهم است مرکز با ولایات تفاوتی ندارد

منتهی در مرکز مملکت يك مخارج اضافی لازم است که تعلق بتمام مملکت دارد

مخارج ادارات در ارزاق طهران هم بعهده دولت است مثل سایر ولایات که بعهده دولت است دولت تنها ارزاق طهران را اداره نمیکند بلکه ارزاق غالب ولایات اطراف طهران را هم اداره میکنند و خبازی های تمام نقاط را دولت اداره میکنند و آذوقه و گندم به نقاط دیگر هم می برند و تنها بطهران نمی آید و از عوائد بلديه نمی شود این راه را ساخت زیرا بلديه اگر يك عوائدی پیدا کند بیش از اینکه دارد يك مصارفی هم در خود طهران لازم است و بعلاوه مصارف بلديه و شهری را نمی شود برد بخراج راهی که بیرون شهر است رساند و بطهران بنده بهتر این است همانطوری که دولت پیش نهاد کرده از عوائد عمومی ساخته شود و قضیه را مربوط بلديه یا ارزاق مخلوط نکنیم

نایب رئیس - آقای دادگر (اجازه)

دادگر - بنده موافقم نایب رئیس - آقای ضیاء (اجازه)

ضیاء - بنده باین ماده موافقم فقط در این قسمت که ذکر شده است بطور مساعدت از بانك بمحل دیگری وزارت مالیه تهیه کند بپردازد

در يك قانونی که بمجلس شورای ملی پیشنهاد می شود و می گذرد و بایستی دولت اجراء کند ذکر بانك یا محل دیگر یعنی چه؟ يك لایحه ایست از طرف دولت تقدیم مجلس شده وزارت مالیه هم نظر داشته و امضاء کرده و بمجلس تقدیم شده است آنوقت در ماده دوم ذکر می شود بطور مساعدت از بانك یا محل دیگر بنده عرض میکنم از محل دیگر چگونه؟ از چه محل؟ یعنی از محل وجود تقاعدی؟ یا محل قند و شکر؟ یا استقراض؟ اینست که بنده پیشنهاد کردم که وزارت مالیه مجاز است این مبلغ را بپردازد و قسمت اخیر این ماده در صورتی که عایدات امسال کفایت نکند از سنه آتیه بپردازد منظور وزارت فوائد عامه را کاملاً تأمین میکند

نایب رئیس - آقای دادگر (اجازه)

دادگر - این قضیه ساده را که واقفاً

وقتی که آقای وزیر فوائد عامه آوردند بهیل توجه همه بود و مخصوصاً این موضوع را بنده خدمتشان عرض کردم که ولو اینکه مخارج طبعش را از جیب خودشان می دهند بطبع برسانند ولی حالا در این موضوع يك اختلاف نظری تولید شده و حال آنکه چیز کوچکی بود و مصرف خوبی هم بود بایستی مساعدت کرد و سایر جاها را هم بوسیله تهیه پول باید درست کرد از طرف دیگر آقایان مسیوقه که چقدر وزارت مالیه و رئیس کل مالیه برای مسئله پول و معادله بودجه دقت کرده اند و این مسئله را خیلی اهمیت می دهند که برای هر مغارجی محل ثابتی معین کنند و راجع باین خرج هم از نقطه نظر اهمیت اینطور صلاح دانستند که يك محل برای معین نمایند و البته تهیه خواهند کرد و قبول هم کرده اند و اینک اینچنان نوشته است از بانك بگیرند خود این يك کردی است

بعلاوه وقتی که در لایحه پارلمانی دولت مجاز باشد خود بانك پول می دهد و این قسمتش آسان است و چون وزارت مالیه و وزارت فوائد عامه احساس کرده اند که قضیه خیلی بر نفع است اینست که تمام طرق این اعتبار را برای وصول این پول بوزیر مسئول باز کرده اند

مسئله دیگری که میخواستم عرض کنم این است که راه سازی مخصوصاً يك مراجع مخصوص دارد از آن موقع نباید بگذرد به علاوه این ارزاقی که می خواهند عمل کنند باید متوالی بآید و باید به توانند و چرخه ها و وسایل نقلیه سریع را بکار بیاندازند والا اگر تاخیر شود اسباب زحمت دولت فراهم خواهد شد و البته اصلاحات اساسی آنها هم بتدریج در مرحله ثانی شروع می شود

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده يك نظری دارم که باید تأمین شود و نظر بنده کلمه (از محل دیگری است) که آقای وزیر اظهار کنند که از محل قند و شکر نیست که من مطمئن باشم

وزیر فوائد عامه - بنده از طرف دولت اطمینان می دهم که مقصود عایدات قند و شکر نیست و این هم مسلم است زیرا خرج محل قند و شکر مقید بقیود معین است و مصرفش معین است و تخلف از آن برخلاف قانون است و باین جهت نمی شود از آن محل باشد جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نایب رئیس - مذاکرات را آقایان کافی می دانند؟

(گفتند - بلی)

نایب رئیس - فقره ۳ پیشنهاد سید است که يك فرق اجالی با هم دارد هر ۳ قرائت می شود

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد آقای حائری زاده

ماده دوم - بعبارت ذیل پیشنهاد میکنم

ماده دوم - وزارت مالیه مجاز است مبلغ سیصد و پنجاه و یک هزار تومان مبلغ مذکور در ماده قبل را بطور مساعدت بوزارت فوائد عامه بپردازد و از عایداتی که اضافه بر میزان عایدات پیش بینی شده امسال بلديه و ارزاق طهران ممکن است حاصل شود در دریافت دارد در صورتیکه در هذاهالته نباشد مبلغ مزبور را در سنه آتیه بلديه و ارزاق طهران منظور نماید

پیشنهاد آقای ضیاء

پیشنهاد می شود که ماده دوم بطریق ذیل اصلاح شود

ماده دوم وزارت مالیه مجاز است مبلغ سیصد و پنجاه و یک هزار تومان مذکور در ماده قبل را بطور مساعدت بوزارت فوائد عامه بپردازد الا آخر

پیشنهاد آقای شبروانی

پیشنهاد می شود ماده دوم بطریق ذیل اصلاح شود

ماده دوم وزارت مالیه مجاز است مبلغ مذکور در ماده قبل را بطور مساعدت بوزارت فوائد عامه بپردازد

نایب رئیس - آقای حائری زاده (اجازه)

حائری زاده - بلی مختصر توضیحی دارم آقای یاسائی يك فرمایشی فرمودند که لازم شد بنده پیشنهاد خود را مفصلتر توضیح بدهم که این پیشنهاد منافی با مرکزیت نیست و عمل تمام دنیا بروی این اساس گذارده شده است بعضی مخارج هست که مال مملکت است خرج های حکومتی سلطنتی نظامی خرج اینها را مملکت می دهد آنوقت عایدات گمرک دارد

عایدات مصادف دارد مالیاتهای مستقیم و غیر مستقیم که عمومآ در انشکرت دارند ولی بعضی خرجها معلی است ما راجع به معارف خودمان عوائد معلی داریم که در همان محل خرج شود يك اضافه تا کس هائی در هر مجلی برای معارف خودشان در نظر می گیرند اگر در خراسان يك وجوهی در نظر گرفته اند از شان بگیریم و ببریم در کرمانشاه خرج کنیم این خلاف عدل و انصاف نیست؟ بلديه يك قانونی داشته که چندی است متروک مانده در کمیسیون داخله هم در دودوره تحت نظر بود در آنجا کلاً خرج و دخل شهر را از دخل و خرج مملکت جدا می کند عملاً در خود طهران می بینم بودجه مملکتی که می آید ابتدا خرج و دخل بلديه ولایات را نمی نویسد حق هم همین است باید بلديه يك خرج و دخل منظمی داشته باشد خرجش را شهر بدهد منافعی را هم همان شهر ببرد

فلسفه ندارد که من از روشنائی چراغ

اصفهان که استفاده نمیکنم پول برای چراغ اصفهان بدهم

باید چراغ اصفهان را اصفهانی یواش را بدهد و چراغ طهران را طهرانی باید یواش را بدهد ارزاق نقاطی را که دولت در نظر گرفته که این راه را برای ارزاق آن نقاط درست کنند خرجش را باید آنها بدهند نه از بودجه کل مملکتی و این منافی با مرکزیت نیست و عرض بنده موجب لامر کزیت نمی شود عقیده بنده این است که نباید اصول کلاه کلاه در مملکت عملی شود تا ممکن است باید جلو گیری کنیم که هر ناحیه که منتفع می شوند خرجش را هم اهل همان ناحیه بدهند وزیر فوائد عامه در این قسمت يك مختصر اشتباهی بنظر من شده است اگر يك پیشنهادی می شد برای اختن ساختمان های طهران این فرمایش آقا صحیح بود اما فرض بفرمایید راهی که از طهران به بهلوی ساخته شود یا از قزوین و زنجان و تبریز و خمین و عراق و بالاخره از نقاطی با طهران پیدا کند از حيث اینکه مرکز است آنوقت نمی شود گفت بلديه طهران پولش را بدهد آنها هم يك بلديه که دو بیست هزار تومان خودش مقروض است که بایک جان کنند در ضمن قروضی را که سابقین گذاشته اند جبران میکنند آنوقت این تعبیل را دیگر نمی شود بر بلديه کرد و همانطور که آقا فرمودند راههای مملکتی مخصوصاً باید از عوائد مملکتی ساخته شود

نایب رئیس - بعضی از آقایان بواسطه اینکه مقداری از ظهر گذشته است گویا تشریف برده اند و عده برای رأی کافی نیست بنابراین جلسه را ختم می کنیم جلسه آتیه روز یکشنبه ۴ قبل از ظهر دستور همین دستور امروز

(جلسه ۴ ربع بعد از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی سید محمد تدین

منشی - علی خطیبی

منشی - مهتاب

جلسه ۲۰۸

صورت مشروح مجلس سوم آبانماه ۱۳۰۴

مجلس دو ساعت و يك ربع قبل از ظهر برباست آقای تدین نایب رئیس تشکیل گردید

(صورت مجلس پنجشنبه سی ام مهر ماه را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند)

نایب رئیس - آقای دولت آبادی (اجازه)

دولت آبادی - بنده قبل از دستور عرض دارم

نایب رئیس - آقای آقا سید یعقوب (اجازه)

آقا سید یعقوب - بنده هم قبل از دستور عرض دارم

نایب رئیس - آقای رضوی (اجازه)